

גליון

מעורבות
ספירים

במשנתו של הבעש"ט הקדוש

פרשת
בראשית
גליון קל"ז

מאמר "הפרשת חלה" [ח"א]

בשביל חלה הנקראת ראשית נברא העולם | "אדם הראשון חלתו של עולם היה" – "זוה הבחינה של חלה צריך שיהיה בכל אדם" | כל המקיים מצות חלה כאילו ביטל עבודה זרה | חלה איהי שכינתא | שיעור החלה

בשביל חלה הנקראת ראשית נברא העולם

נצטוונו מן התורה להפריש חלה שהיא ראשית מכל עיסה העשויה מחמשת מיני דגן, וכמו שנאמר בפרשת שלח: "והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה', ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה כתרומת גורן כן תרימו אותה, מראשית עריסותיכם תתנו לה' תרומה לדורותיכם". בנוסף להפרשת החלה נוספו שני מצוות שהם נתינת החלה לכהן ואכילתה בטהרה.

מבין הסיבות הנזכרות במדרשי חז"ל^א שבשבילן או בזכותן נברא העולם שכולם מכוונים "ראשית", נמנו גם שלושה

הפרשות שאנו מחויבים להפריש להשי"ת חלק הראשית מן הצומח בארץ, והם: חלה, מעשר, וביכורים^ב, וכנרמז בתיבת "בראשית" שהוא ראשי תיבות "בזכות שלש ראשונות אשר תורמים ישראל"^ג.

הנה אף על פי שמטרת שלושת המצוות הללו הם שהראשית שמפרישין ישאיר קדושה וגילוי אלוקות בשיריים הנותרים, וכמאמר חז"ל^ד "ראשית" – "ששיריה ניכרין", והיינו שיהיה ניכר בכל העיסה השורש הרוחני שבפנימיותה^ה, מכל מקום החלה הוא כללות שלושתם והחשובה מביניהם^ו, וכמו שכתב בספה"ק שפת

^א במדבר טו יט-כא.

^ב ועי' בספה"ק **אוהב חסד** פ"ח נר שמשמע מדבריו שנתינת החלה לכהן היא מדין צדקה.

^ג יראה ילקוט' בראשית פרק א רמז ב, שם ירמיה פרק ב רמז רסד.

^ד ועי' מש"כ ע"ז בספה"ק **אמרי יוסף** (זאת הברכה בסוף וז"ל): ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל, נראה לקשר סוף תורה"ת לחלתו, דהנה איתא במדרש פ' בראשית ז"ל, א"ר בניה העולם ומלואו לא נברא אלא בזכות

התורה שנאמר ד' בתחמה יסד ארץ, ר' ברכיה אומר בזכות משה שנאמר וירא ראשית לו, ר"ה בשם ר"מ אומר **בזכות ג' דברים נברא העולם בזכות חלה ובזכות מעשרות** בשביל התורה שנקראת ראשית דרכו, ובשביל ישראל שנק' ראשית תבואתה.

ובזכות כבורים ומה טעם בראשית ברא אלהים כו' עיי"ש. ובפרשי" על החומש כ' בשביל התורה שנקראת ראשית דרכו, ובשביל ישראל שנק' ראשית תבואתה.

ונראה לומר דאלו ג' דברים יתורה ומשה' שכתב במדרשו, וישראל' שכ' רש"י רומזים בסוד ג' ראשונות, יתורה' בסוד החכמה' כנודע ולכן אמר במדרש שנאמר ה' בחכמה יסד ארץ. בזכות משה' ר"ל בסוד הבינה' כי משה זכה לבניה כנודע והבינה נק' ג"כ ראשית לז"ק. בזכות ישראל' רומז לסוד הדעת' כנודע. ובזוהר בשלח (סג) דאורייתא נפקא מחכמה עלאה עיי"ש, וגם נודע דז"ל הוא דעת גדלות העולמות עיין בשער

הסודיה ולפי שהדעת הוא נשמת כל הספי' כל ישראל' גי' ר"ת של כל הי"ם כח"ב גג"ת נה"ם גי' ישראל', והדעת נק' ראשית דעת.

ומה שכתוב ר"ה בשם ר"מ בזכות ג' דברים חלה מעשרות כבורים, נראה לפרש חלה' רומז בסוד חכמה דנוק' עולה מספר חלה' עיי"ש. **בזכות מעשרות רומז לנקודה עיקרת הפנימי' דחכמה דנוק'** עולה מספר חלה' עיי"ש.

בזכות מעשרות רומז לנקודה עיקרת דנוק' עיין שער הכללים פ"ז ובלקו"ט פ' קרח ולכן נק' ג"כ ראשית והבן. **ובזכות כבורים היינו בסוד המוחין** ולכן אינו מביא רק מוז' המינין בסוד ה' בחי' של המוחין כנודע בסוד ספיה"ע עיין בפע"ח שער ספיה"ע עיין מ"ש בס"ד פ' כי תבא, וגם בכ"ר רומז למוחין כמ"ש בכוננת הגדה ש"פ ר"ת בינה' כתב ראשית חכמה. **ונוכל לומר**

דאלו ג' ראשית של המדרש רומזו בסוד, בראשית רומז לסוד החכמה בסוד ראשית חכמה. ברא' רומז לסוד הדעת בסוד ברא' דירת אחסנתין דא"א וכמ"ש בסה"ק עמוד התורה (מאמר היחיד פ"א אפי"ן ס). **אלה"ם רומז לבניה כנודע.**

וכן נוכל לומר שמרומם בתיבות לעיני כל ישראל, לעיני' רומז לחכמה בסוד חכמים וכן נכלל עיני' רומז לבניה בסוד ז"ב. **וישראל' רומז לדעת וכמ"ש לעיל ולפי** שהדעת הוא יציוניות הכתר כנודע, לכן לעיני' כ"ל ישראל' גי' כתר' חכמה' חכמה' בינה' עה"כ, **ובזה נקשר סוף התורה לתחלתו כי מסיימת בסוד ג"ר וגם בסוד ה' ראשית שבמדבר ג"כ בסוד ג' ראשונות.**

^ה רמז זה מובא בספה"ק אגרא דלה דף ג ע"א.

^ו עירובין לו ע"ב.

^ז כמש"כ בספה"ק **שפתי צדיק** (שבועות אות עט) וז"ל: ובכן יהי מעט בעוה"ז ואזי יהיה עלי' רבה לכל עיני עוה"ז, כמו דהתורה"ק מורה לנו הדרך לקבל עול מלכות שמים בבוקר וישאר דבוק כל היום, ומפרישין **ביכורים, תרומה, חלה, והראשית משאיר קדושה ודביקות בהשיריים ממאמר חז"ל ראשית שיהיו שירי' ניכרים, שהי' ניכר שכל מאכלו שריים מחלק הגבוה.**

^ח כדאייתא בספה"ק **באר חיים** (פר' שלח, פרק טו) בזה"ל: ונוכל לומר אשר על כן צונו אלהינו ברוך הוה וברוך שמו להפריש שלוש תרומות מן התבואות קודם אכילת והנאת האדם ממנו, שהוא תרומה ותרומת מעשר והחלה שנקרא תרומה. כי תרומה הוא לשון הרמה מה שאנו מרימים על ידי זה ניצוץ הקדושה אשר בתבואה הזו למעלה למעלה

כי הרמת התרומה מן התבואה הוא כעין הרמת היד דביר שלמעלה להגביה את עצמו למעלה ולזה צריך שלושה ידות להתבואה בכדי להעלות הקדושה שבה על ידי שם מ"ב שהוא מספר ג' פעמים יד, וצריך האוכל והנהנה מהם לקבל על ידי השלוש תרומות להעלות הנופלים למעלה.

ועל כן תרומה השלישית נקראת ככתוב בשם חלה שהוא מספר מ"ג, וגם שיעורה, עיסת מ"ג ביצים מ"ג מנפס חלה | **תרומת חלה איה חלה השלישי' הרומזת על גמר שם מ"ב** **וכל השלושה ידות מתאחדים לאחד הרומז באלף אלופו של עולם.** ולהחזיר **ניצוץ הקדושה על ידי הגי' ידים לאחד** ונעשה ג' ידות שם מ"ב לאחד מספר מ"ג מנין חלה, ועל כן הנה בכתוב הקודם נאמר והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לרמו על שני התרומות הקודמים לעיסה, ואחר כך אומר הכתוב ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה, פירוש כי ראשית העיסה נקרא חלה לפי שהוא סוף ג' תרומות העולם על ידי שם מ"ב לאחד מספר חלה".

כתרומת גורן כן תרימו אותה. הרי הוא מורה באצבע כי הג' תרומות הללו הוא על שם תרומת גורן בחינת גי' נפש ריוח העולים למעלה בג' ידות על ידי שם מ"ב וכן תרימו אותה ג' פעמים. או יאמר כן תרימו אותה כלומר כן כשמה חלה הרומז למ"ב ואחר כך תרימו אותה למעלה לקרבו לאור פני מלך חיים. או כן תרימו אותה בשיעור כשיהיה שיעור מ"ג ביצים כמספר חלה תרימו אותה. **והכל על שם ג' הרמות הנזכרים הנהגין**

ככל אדם ובכל הדברים כי כולם אין עלייתם כי אם על ידי האדם והבן זה. ועל כן אחר שלוש התרומות הרינו עוד ג' לשונות תרומה שהיא תרומה כתרומת כן תרימו וגו' כי ג' הראשונות הם בחינת התחנות העולים למעלה בחינת גורן רוח נפש. וג' האחרונות הם נשמה חיה יחידה שכל העולים עולים עד שם בחינת היחידה שהוא רשות היחיד יחידו של עולם, ודי בזה.

אמת כי "גדולה מכולם חלה שהיא מן העיסה", והיינו משני טעמים:

הטעם האחד הוא מה שכתב הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע בספה"ק ליקוטי אמרים¹ כי לעומת שאר תרומות ומעשרות המופרשים כאשר תהליך התבואה עדיין נעשה בידי מצות בדרך של יש מאין, דאז אין כ"כ חידוש להכיר ביד ה' העושה כל אלה, הרי שהחלה מופרשת כאשר הרכבת העיסה נעשית ע"י בני אדם, שאז אין בה שום התהוות מיוחדת אלא היא רק מה שכל חלקי הקמח מתאחדים ומצטרפים לגוש אחד², וזהו חידוש להאמין שאף ההשתדלות ומעשי התחתונים אף הוא בגזירת ובכוח השי"ת, וכן איתא בספה"ק שפת אמת³ ושם משמואל⁴.

הטעם השני הוא כמו שביאר הרה"ק מאיז'ביצא זי"ע בספה"ק מי השילוח⁵ את הנאמר⁶ "היעולת הנעשין בידי עומדת לעד", דקאי על מצוות הפרשת חלה, כי אף לאחר

שכבר המליך האדם להשי"ת בהפרישו תרומות ומעשרות עם כל זאת לא יניח מלהמליכו אפילו לרגע אחד, ובפרט כאשר חפץ ליהנות מן התבואה בפועל ולאכול מן הלחם צריך להיות ביראה ולהפריש ממנו חלה להשי"ת.

ומבואר בספה"ק אגרא דכלה⁷ כי מה שאמרו חז"ל⁸ כי בשביל חלה נברא העולם, וכנרמז בתיבת "בראשית" שהוא ראשי תיבות 'בשביל ראשית אכילה שירימו ישראל תרומה'⁹, היינו לתכלית מה שהחלה גורמת לאדם ומרוממתו לזכור את ה' אלוקיו בכל דרכיו ומעשיו.

"אדם הראשון חלתו של עולם היה"

"וזה הבחינה של חלה צריך שיהיה בכל אדם"

הנה איתא במדרש¹⁰ על הפסוק¹¹ "ואיש תרומות יהרסנה" כי "זה אדם הראשון שהיה גמר חלתו של עולם, ונקראת חלה תרומה שנאמר¹² ראשית עריסותיכם וגו', אמר רבי יוסי כי קצרתה כאשר הזאת שהיא משקשקת עיסתה

וזה"ל (פר שפלת תריס"א): בפרשת חלה והי באכלכם כו תרימו תרומה לה' איתא במד' (פר תריס"ג) נסמכה פי חלה לעו' לומר לך המקיים מצות חלה כאלו מבטל ע"ז מן העולם ע"ש. י כהק"ה נוטה לבני מצות בתורה שיהי' להם ולכל מעשיהם דביקות בשורש אלקות. וכן התרומות ומעשרות להיות חלק גבוה בהלם וגדולה מכולם חלה שהיא מן העיסה. והו עיקר אמונת ישראל כי הקב"ה ברא בריות רוחניים וגשמיים וברא ד' יסודות פשוטים. והא"כ מורכבים מן הד' יסודות ואפילו כל העולות הנעשין בידי אדם לעשות עיסה מקמח ומים. מ"מ לכל המעשים יש דביקות בשורש. ובאמת זו המדרגה ניתן רק לבני ובארץ ישראל. והו שייחד הקב"ה שמו על בני' אנכי ה' אלקי פי' שלא יש שום כח לאשי ישראל נפרד ממאלקותו ית"ש. וזה עדות השבת שצוה לשבות מכל מלאכה לפי שבמלאכת איש ישראל יש בו כח אלקי לכן צריך לשבות ביום השבת. וכל מיני עבודה זרות הם שולחמה ומלות ושכלים נפרדים יש להם כחות בפ"ע ח"ו. אבל האמת כי שולחמה בכל מלאכה מקטן ועד גדול. ולכן אמונת סדר זרעים שבהפרשת ומעשרות מעדי כ' לה' הארץ ומלוואה וחלה גדולה מגולם. ובאמת באכלכם מלחם הארץ תרימו היא עוד מדרגה שלמעלה מה. שבעצם האכילה יש דביקות אלקות והו ניתן לעם קדוש בהיותם על אדמתם. וע"ז מבקשים ישקני מנשיקות פיהו. דאיתא בפר' פסוק ה' יתן חממו ולמי שהוא אוהב מפיו דעת בונה ע"ש המשל בא בנו נתון לו מתוך פיו. ובאמת הו הוא מדה במדה שאוהבי ה' אין אהבתו זה מתוך פיהם כענין שכי' באכלכם כו תרימו תרומה לה' וכמו כן ניתן להם כביכול מתוך פיו וזה הרמז שכי' מנשיקות פיהו ולא פיו לרמז כי פיהו של ישראל הם נכללין בפיו והכל כביכול אחד וזה כתב בזה"ח שם.

וזה"ל (אבות ג): ענין שפת חלה אחר התרומה. כי התרומה הוא מן התבואה שהוא מעשה שמים כי ה' יתברך מצמיח, וכמו שמעורר בפסיקתא דהעומר ומדרש יקרא ובה כ"א (א) דלכן מטענה זו נצטוו בעומר עיין שם, וכן תרומה הוא הכרה בכל נבראים ופעולות הנעשים בעולם בידי שמים שהכל מה' יתברך, אבל חלה הוא מן העיסה שהיא מעולת אדם. וכמו שאמרו ז"ל (תנחומא תרועה ה): דהראה לו חיסה ודקוסקא דמעשה אדם משוכי ויהי, והו אמו שפתו (תפוחית ה): גדולים מעשה דיקוסים וכו' פירושו דדבר נקל לחבר במעשה שמים להכי שהו מן השמים והכל יודעים שאין כחם אלא עצמו להצמיח התבואה, אבל במעשה אדם לטחון החיסה ולעשות עיסה ולאפות בהו ורבותא כשמכיר גבוה בהו הוא הנותן לך כח וגו' וזהו חלה, והני בהני שלוחו דרומגנו משולחן חלה קא זכו ושלוחו של אדם כמותו וכאלו כביכול ה' יתברך האוכל, ולכן נהגו לאכול חלה קא בלייל פסח כמו שכתבו קדמונים עיין בשולחן ערוך (אורח חיים סימן תתי"ב ס"ב) לפי שאז הוא בלי שום השתדלות, והיינו על ידי הכרה בלי השתדלות ומעשה בני אדם גם כן מה' יתברך ואם כן מאי נפקא מינא בהשתדלותו.

א"כ במד' בספה"ק שם משמואל (פר שפלת תריס"ב): ולפי דרכנו זה של ה' פירוש גם סמילת מצות חלה לפרשת מולגים, כי הנה כל תרומות ומעשרות הן מחמת היותן עובדות שנתחדש ע"י גידול התבואה, אבל חלה לא נתחדש בה דבר אלא מה שכל חלקי הקמח מתאחדים לגוש אחד, וכאשר מוציא מזה ג'כ הראשית לכהן הוא תיקון על העדר ההתאחדות בין ישראל. וז"ל תתיב (ויקרא פר' ל) וראשית עריסותיכם וכו' להניח ברכה

אל ביתך. כי ע"י התאחדות ישראל שורה ברכה. היפוך המחלוקת שאיתא במדרש (במדבר פ' י"ח ט"ו) שנטרין מחלקת מן מכה ח' חרון ל' לקוי ק' קללה ת' תועבה, וי"א תכלית כל מי מביא לעולם, ע"כ תנינן חלה שהיא תיקון על שנתת חנם ופירוד לבבות מביאה ברכה כי ידיעת הפכים אחד.

המבואר לעיל בהערה ט.
י' וזה"ל (פר שפלת תריס"ג): וכן י"ל בפרשת חלה, דהנה כל ראשית הוא לה', ותרומה היא ראשית הויית התבואה, וחלה היא ראשית הרכבה, כי בעשיית העיסה נעשה הרכבה, והנה כ"מ ממצינו ראשית לה' היא ראשית הריית הדבר שנעשה ע"י שמים כעין בכור ותרומה ראשית התבואה, אבל חלה שהיית הרכבה נעשה בידי אדם לא זכו לה ע"י עתה שנתקדשה אף בכלי המעשה לבד, ובכך יש גם במעשיהם חלק קדושה המורה לה' שהיא חלה.

י"ד וזה"ל (פר שפלת): יראת ה' טהורה עומדת לעד הוא נגד מצות חלה והוא שלא יניח האדם מלהמליך את השי" עליו אף רגע אחת. ואף כי המליך את ה' בהפרישו מהתבואה תרומות ומעשרות עכ"ז כאשר יצא הנהות ולאכול מהתבואה צריך להיות ביראה ולהמליך את ה' ולהפריש חלה.

י"ט וזה"ל (דף שני ע"ג): בזכות ג' דברים זכות חלה (כ"ד פ"ד). הנה מאוד תפלא לבב אנוש באורם ז"ל שתגדל המצוה הזאת דייקא לבריות עולם בזכותה. והנה על פי פשוטו צונו הבורא ית' להפריש מראשית עריסותינו העשויין למאכל אדם להחיות את נפשותינו, ולתנו לשם השם לכהן איש חסד. והוא לכל יבוא האיש לחשוב כי המאכל מחיה את האדם וכחו ועוצם ידו עשה לו את החיל הזה, ועל ידי כך יבטל חיי העולם ועבודת השי"ת ויבא לרדוף אחר חיי שעה להמציא מזונותיו. על כן להסיר תועה מלב אנוש, צונו אלקי עולם להפריש מראשית עריסותינו לכהן איש חסד, בכדי שזכור יזכור כי עוד כל ימי עולמינו מזונותיו ביד ה' והוא ממציא לו מזונותיו על צד חסד, ובהשתדלותו לא יוסיף אומץ בעושרו, והשתדלותו בו הוא סיבה ח"ו למנוע היראה ועבודתו לה' יצא יאמר בזכות חלה הזאת הממעי לישאל ממצות חלה, שעל ידי זאת המצוה מוסיפים אומץ ביראה ועבודה ותורה ומצוה, על כן בזכות זה נברא העולם. והנה בחלה יש רי"ו מוסיפים דביע"ו (כן כתב בספר עשרה מאמיות), והנה הוא המנין יר"ה, ותבין בראשית (בראשית א) בשביל הראשית ראשית חכמה יראת ד' (תהלים קמ"א ה), והבין כי הכל עולה בקנה אחד עם מה דמזמרגינן בראשית בחוכמתא, (ועיין בשערי צדק ערך אבות ב) וזה"ל פ"ד פ"ד.

י"ח כמשי"כ שם (אגרא דכלה דף ג ע"ב אבות לד): בראשית, יצורף ברא"ש ש"ת. אמרו חז"ל (ב"ר פ"א כ"ב) בשביל חלה הנקרא ראשית. נרמז ברא"ת "בשביל ראשית" אכילה "שירימו" ישראל. "תרומה".

ט' ב"ר י"א.
כ משלי כ"ט ד.
כא במדבר טו.

נטריקון "חל ה'י", והיינו כי על ידי ההפרשה הזאת חל שם ה' על כל העיסה, וכן עבודת האדם היא גם כן על דרך זה להשאיר רושם קדושה על כל בראי העולם שיכירו מי שבראם¹⁰, ואילו לא שהיה אדם הראשון חוטא ופוגם אזי היה תיקון לעולם¹¹, אך מכיון שקללם לכן עד היום אנו צריכים לתקן "חלתו של עולם" על ידי מצות הפרשת חלה.

וכתב הרה"ק רבי אהרן מויטאמאי זי"ע בספה"ק תולדות אהרן¹² כי כשם שאדם הראשון היה חלתו של עולם - מבחר הבריא, כך הוא גם כן אצל כל אחד ואחד שמטרתו

במים ומגבתיו חלתה ובמנתיים, כך בתחלה הוא יעלה מן הארץ וגו' ואחר כך ויצר ה' אלהים וגו'¹³.

ואיתא בספה"ק שפתי צדיק¹⁴ כי התייחסות זו לבריאית האדם כהפרשת חלה מן העיסה באה להורות כי כשם שתכלית הפרשת החלה היא להשאיר רושם קדושה על כל העיסה, שהרי הפרשת מצתת העיסה היא גילוי על כל העיסה כי מאתו יתברך כמבואר בספה"ק באר מים חיים¹⁵ ובעוד כמה פסוקי חסידות¹⁶, וכמבואר בספה"ק עבודת ישראל¹⁷: כי לפיכך נקראת מצוה זו "חלה" כי היא

פודים פטר חמור בשה, ומביאים השה לקדושה, ולרמז לעשות מחומר צורה, והנה כתב מהר"ל ז"ל (בבית ה' פי' ופי') שישאל היו במצרים כעין צורה הגדול בתוך החומר, וכשגדלו כל צרכו נבדלו אלה מפלה.

וכן מובא גם בספה"ק שפתי צדיק¹⁸ (עמ' עכ"ב): אך על ידי גודל אמונה בדרכי תורה וקדושת חיות על ידי הפרשת תרומות ומעשרות ונשאר ניצוץ חיות בהמות, על ידי ראשית הגז לכהן לא יכשל בגסות הבגדים, ובהפרשת חלה ניצוץ קדושה בכל הלחם. עוד כתב שם (שפתי צדיק פר' י' טבא אות טו): במד"ל ברוך אתה בעיר בשכר המצות שבעיר חלה ציצית וסוכה ר' שבת. לענין מה נקט אלה המצוות, וגם ששמכר מרן שבת ה' לו לנקוט בבית השבת, "ל' שבת" מצוות הנ"ל מתקדש האדם בכל תשמישיו, כי עיקר יקור כל מצוה, שעושה רושם קדושה באדם, חלה, מקדש מזון, שעל לחם חי' האדם, ציצית, מקדש המלבוש, שלא יתגאה במלבושי רקמה, גם במאי ליד זכירת כל המצוות, סוכה, מקדש הדירה, שטבע אדם להתגאות בדירה נאה, ועל ידי מצות סוכה נזכר שכל דירתו פני דירת ערא, ר' שבת, מקדש מאור עיניו של אדם, וזה"ל אמרו עין רואה לב חומר בו, לכהן שמקדש ראות עיניו ניצול מכל מכול.

וכן איתא בספה"ק שפת אמת¹⁹ (פר' שלח תרי"א): והו' שמסך הכתוב מצות חלה נחמם שלא יקבלו תרומות המרגלים כי בחיות שנמדבר ה' לחם לחם מן השמים ובארץ ה' לחם לחם האדם עכ"ז כתי' וכן באכל כלכם כ' תרימו כו'. וזה החלק שחל עליו שם שמיי מרים כל הלחם והוא חשב כלפניו ית'.

כ' וז"ל (פרקי אבות פרק ג'): וזה ראשית עריסותיכם תרימו חלה (מבדבר טו, ס.), חלה, אותיות ח' ח' ה' היינו שתראה שיהיה שם הוי"ה שורה על המאכל.

כ' תיקו"ז תיקון טו.
כ' כמבואר בספה"ק שפתי צדיק²⁰ (פר' קדושים) וז"ל: דאיתא במדרש טעם שם אדם שנברא מאדמה, אך שיש בו נשמה חלה ממעל מכל מקום עיקר שמו מפני שחופרש חלה מכל האדמה, כמו חדה מכל אלקים שמאיר קדושה בכל השמיים כן אדם ביכולתו להאיר לכל הברואים שיקירו מי בראם.

כ' כמכ"ט שם (שפתי צדיק, פר' ח' תא אות א): במדרש התנחומא ריש פרש' זו, על ג' עבירות נשים מתות בשעת ידה נתן חלה חלקת חנן רכו, חלה היא טימאה חלה העולם עיניו שם. מכ' שייך כל המאמר לכהן, נראה שירושם שהארץ בחינת אשה מקבלת ח' אהנה את השמים והם יענו את הארץ, בהחלה שניפרש כראוי נתקן שמיים, שיצא מאיסור טבל וניתר לאכילה, כך האדם חי חלת העולם ואם חי בלי עין ה' תיקון העולם, מה שאין שם כשנשכלו ה' ממוטט עולם, לכהן צדיק יסוד עולם שיתיחד לעולם מעתה, לכהן נאמר ויעש נח וגו' כן עשה, שנתכוון לתקן עולם עשי, כן עשה, יסד יסוד חדש בעולם השפיל.

כ' ואלו יסוד קדשו (פר' שלח): ראשית עריסותכם חלה תרימו תרומה כתרומת גורן כן תרימו אותה מראשית עריסותכם נתנו לה' תרומה לדורותיכם (טו, ס.), ומקודם נבאר מאמר רז"ל (לפניהם פי' מרז'): ויהי ראש תור חטים נכנס בתוך ס' שעורים מותר מפני שהוא נראה כסוף שדהו. ויהי ר"ד שאמרו חכמינו ז"ל (ב' יד' יא, ט): אדם הראשון חלתו של עולם היה. חיינו שהיה מונחר הרואים. וזה בחינת חלה חלתי שיחיה בכל אדם וזה נקראת ראש תור, שתור היא עיקרת המושלש, שיהיה ראשית לאדם יראה אהבה והתפארות הבורא משפיע עליו חב"ד. והוא תבנית השאשה שיהיה ראש ופתח אורח צדיקים ויבואו, כן, שבאל יראה אין כלום, כי אם לית דחילו לית אורייתא (שם י' ע"ב). אבל כשיש לאדם יראה ויודע ומבין שתמיד עומד לפני הבורא שהוא ממלא כל לעמיו, בוודאי אצל זה האדם גדול כל הכוח של יתקדש הלחם וממלבוש ותכליתו רעה או התפארות שהיה גדול.

אך לפעמים אפילו כשהוא צדיק ועובד את הבורא באהבה ויראה ובהתפארות בא לו מחשבתו רעה, לפי ששולחיו בו למעלה לא חתם התמיד רעה מחמת ערבות כדי שיעשה יתר, וזה הוא עיקר עבודה שיתחיל בה אדם משהו משחבתו, ששמעתו מאדמר' הגאון ז"ל שהצדיק מבין ממשחבתו באיזה בחינה הבורא מנהיג את העולם באותו רגע, שלפי הנהגות העולם כן בא בחצויק מחשבתו כדי שיתפיל בעד העולם אבל זה הוא מדריגה גדולה עד מאד. אך זה הבחינה שבאה לצדיק מחמת ערבות זה

כ' וז"ל (פר' בראשית אות א): במד"ר (פרשה ה') הראה שהיית למלאכי השרת חכמות מרובה מלחם שלא ידעו לקרית שמות לכל בעלי חיים ואדם אמר לה שור כו', אתה מה שמך אמר אדם שנבראתי מן האדמה, קשה הלא כל בעלי חיים נבראו מאדמה כמפורש בכתוב תוצא הארץ נפש חי'.

ומבין על ידי דברי המד"ר (פרשה ה'): איש תרומות זה אדם הראשון שהי' גמר חלתו של עולם, כמו שהפרשת חלה ראשית העיסה מעלה כל העיסה לקדושה, כן הרים ברוך הוא עפר מן אדמה ויכול להאיר קדושה בכל הבריא, על ידי זה הבין ששמו אדם, אות ה' שזכה בבראם, בהבאל, לומר להאיר עליו תכל בעד שישנה להשיג אות ה' בהבאם, ומפני שהשיית השליטו על כל הברואים על ידי זה יצא שם של כל בריה.

כ' אחר שנשכל אמרו לו שהיית שויבר אל האדמה, קשה עפר של אדמה שנבראת ממנו לא גזל בידך כדאי במד"ר (פרשה ה'). וקשה מה שמנן לו הקב"ה למה קרא גדל ח'ו, ובהנ"ל מיישב שהפרישו חלה על כל העולם שיאיר לחם מה האדמה, ואם הי' עומד בקדושה הי' עובד להנבראים, כמו שיש טובה להמאכל על ידי הפרשת חלה, וברידתו נקרא גדל, טובה על דעת בעל שיש ששן שנקרא גדל, ובאמת נכבדו נאמר הנה תרומה, ויש לך פי' תרומה, רק שם חלה שעל ידי התיקון חיל חות ה' בחניטה, והאנשים שאיכלו הלחם אחר הפרשת חלה יזונו ממזון קדושה, לכהן דורש במדרש (פר' ט"ו) תקפתו לצנח תוקפן נתןן הקב"ה באדם לצנח לעולם ה', הניח דעת הקב"ה' והלך אחר דעת נחש, משנה פניו ותשלחנה, שאם לא הי' נבשל הי' חי וקיים כאליוהו ז"ל, וזה הי' הכל מכיין שזהו חלת העולם וכולם ניזונים בנללו, אחר החטא גם כן התיקון על ידי אדם, רק בסיוריו ושילוהין ומיתה, ויתחשף בבחינת המתים ויהי א' גוף נפש כאחד.

כ' וז"ל (פר' שלח פרק טו): ולזה אמר הכתוב מראשית עריסותכם נתנו לה'. ולכאורה היה לו לומר ראשית עריסותכם נתנו כמו למעלה. ואכן יאמר כי מראשית עריסותכם, על פי החתיכה חלה שאנכם נתנו לה': פירוש שתתנו לו העיסה כולה בזה לה' יזוהו בחינת עשיית אותה חלה כולה.

לדעת בחינת יעשת אותה חלה כולה פני מלך חיים על כל העיסה ויתכנל אחיית היע והשמיית ומנחה תחת משמלת היע והתגלה מלכותו בכל הארץ כי לה' הארץ ומלוואה, והיא תרומה לדורותיכם. פירוש שזאת לכם לתרומה והתרומות אשר לדורות עולם כי עד כמה וכמה גדול שר האדם העובד בזה, המקרבת את הארץ ואשר לעלי לה'. כי הוא העולם שלום בפמליה של מעלה שיש מטה ליחה לאדם ולהמליך מלכותו ויתברך בארץ החתתונה שאין עין לשכחו, כי עיקר תענוג וחתו רוח הבורא, והשיכה ומקדש בזה בקישותיו דלא ווה האיש הזה נתגדל ונתרומם למעלה למעלה כדמיון אהב המלך אשר מוסר נפשו להביא בין ה' המלך מחרוקים אצל אביו שנעשה זה מקורב אל המלך בחשיבות גדול לעילא לעילא, והוף מברכת ה' שמגיע לאדם היה עין זוהי. על ידי העלאת המיין נקבין הזה שמקרב לשמע לה' החתתונים לה'; תיכין יודע ויודע בחינת המיין דוכיין בכל מיני ברכות ושועות ושפלה רעה לכל העולמות. ומשם על שורש נשמת אדם הזה לברכו בשפע וברכה בפרנסא דנשמתא ופרנסתא דגופא. וזהו תרומה לדורותיכם. ואלו למי הדורות לעולמים שיתנו זאת על פנים של הארץ שה' הוא יוראו בכל כוחם החזותי האבידה לבעלים על טוב כונתם בכל דברי הרושות לשם ה', ויראו תרומה גדולה יהיה זאת להם וכאומר.

לכחש"כ בספה"ק יטב טבל (פר' יתרו) וז"ל: כמו כן יהיה כוונתו בית אכלי לחם ובגד לבבוש, לשם ה' ושבת בלבוש וגו', כי אז יהיה שלום בין הארץ והנפש, כי יבאו אל עולם הזה להטות שבעם וטובעו עליו, ועל מלכות שמים. הן כוונת המדרש, שהיה המעשה, ומפרש לחם זה לחם הפנים ושמלה אלו בגדי כהונה, הרי במקדש. ובגבולין, לחם זה חלה, ושמלה היא ראשית ה', והכונה בגו' שיעל ידי שנותנים חלה וראשית הזו לחתמים שלקעמיה לשם שמים, על ידי זה נתקדש הלחם וממלבוש ונתהוו כן לשמו יתברך. וזהו שנאמר ואוהב גר לתת לו לחם ושמלה, לעבוד בו את ה' בבחינת לחם הפנים ובגדי כהונה, ובבחינת חלה וראשית הגז. ובה מובן מה שאמר יעקב לחם לאכל ובגדי כהונה, כן על דרך זה, כל מה שתכתוב.

וכן איתא בספה"ק דברי חיים (מבדבר) בזה"ל: והנה התורה הקדושה הקדיש לנו ליחך מכל דבר הראשית לקדשו, כמו חלה תרומה הראשית הגז ובכורים ואפילו בכור בהמה ואפילו בכור חמור, לרמז שצריך להחזיק לקחת הראשית ולהנעם תחת הקדושה. וזה

ועבודתו הוא להאיר אור ה' ולייחדו בעולם העשייה שרובו רע ופירוד, וכלשון קדשו: "זוה הבחינה של חלה צריך שיהיה בכל אדם", ונמצא דמה שאמרו ז"ל שבשביל חלה נברא העולם היינו שבביל תיקון האדם שהוא עולם קטן וכמש"כ בספה"ק שפתי צדיק"א.

וכשם שתיקון האדם הוא על ידי התורה שבשבילה נברא העולם כך תיקונו הוא על ידי החלה הדומה לתורה בכמה דברים, וכמובא במושב זקנים על התורה"ב דדומים דברי תורה לחלה כיון ששניהם כלולים, נקראים ראשית, ניתנים לכהנים, מגובלים בלא מים, צריכים מלח וקמח, פוטרים

ומכפרים, עיי"ש].

כל המקיים מצות חלה כאילו ביטל עבודה זרה

ואמרו חז"ל במדרש"ג "למה נסמכה פרשת חלה לפרשת עבודה זרה לומר לך שכל המקיים מצות חלה כאילו בטל ע"ז וכל המבטל מצות חלה כאילו קיים עבודה זרה".

ומבאר השפת אמת"ד כי הביאור בדברי המדרש הוא"ה כי כל עניין החלה הוא להכירי באלוקות שיש בכל דבר גשמי, כי כשהאדם רוצה ליהנות מכל דבר שהוא חומרי וגשמי הוא צריך בראשונה ליחד יהודים"ו ולהתבונן בפנימיות

יכול להיות אפילו בצדיק קטן מזה הבחינה. ובמה מעלה אותו המחשבה, העיקר היא היראה שהיא אש ושורפת ה"ו.

ומבאר בספרו של הגאון הקדוש הרב ר' בער ז"ל מ"מ דק"ק מעזריטש והוא מחכמה של הרב הקדוש והטהור הבעש"ט ז"ל שיעקר הוא לברך דבורים של תורה ותפלה בכל כחו, וזו מדבק א"ע לאור א"ס ב"ה השורר בתוך האותיות וזה מכניע כל כחות הגופניות, ובא ממש להתפשטות הגשמיות ואז בא לעולמות עליונים ולשכליות ולבחינות חיותות בכל פעם, וזהו שיכול להעלות המחשבה של תבונה.

רק שזה הוא בכל טעמעלה הוא חבירו א"ו יכול להעלות אותו רק מדרגה אחת, אבל הצדיק בעצמו הולך ככל פעם לעולם היותר עליון ע"י התחזקות היראה שהוא ראש ופתחו לכל העולמות, וזה הוא שמכניס היראה בהכ"ב אלוותיות של תורה ותפלה נקראת ראש תור חטים, כי חטה היא בגימט"כ"ב, והיא הקדושה, והתאוות רעות נקראו שעורים, שהיא מאכל בהמה, ומזה באים מחשבות רעות להצדיק.

וזה הוא היה ראש תור חטים, ש"ראש" הוא תורה, ו"תור" הוא התכשיט המושלש, ו"חטים" היא הקדושה שהוא חל"ב אלוותיות, נכנס בתוך של שעורים, היינו שבא בו הצדיק שעובד את הבורא משלש מדות יראה ואהבה והתפארות איוה מחשבה של שעורים שמה תאוות הבהמיות, "מות", היינו שלא יחשוב זה הצדיק שהוא ח"ו עדיין קשור באלו התאוות, רק הוא מותר מאלו התאוות, ע"ד מותר את הקשרים, והבורא שלח לו אותה המחשבה שיעלה אותה, מפני שהוא נראה כסוף שדהו, כלומר שיהא נראה בהעולמות כסוף שדהו ממש, שאית שדה ואית שדה אית שדה תפוחים שהוא שדה יעקב, ואית שדה עשה והיא שמה ומוחבה (עיי' ע"ש של"ב פ"ה), וזה הוא כסוף שדהו, שהצדיק הוא חלק תפוחין קדישין.

ולמה הוא דוקא סוף, רק לפי מה שבארתי שאין הצדיק יכול להעלות אותו רק מדרגה אחת ומביא בו הצדיק, ואצלו זה הבחינה הוא סוף המדרגות שאין יכול להלך יותר במדרגות, אבל אצל המעלה היראה הוא תמיד אחר תור, שהולך בכל פעם לעולם היותר עליון כמבואר, וכשהצדיק מעלה המ"ו ומביא לזה האדם יראה בלבו בזה מניעו הסט"א ומשפיל השפחה תחת ביורתו ועבד תחת אדוניו, וכינוי שדה א"ס, אזי כל האהבות מביא להבורא, שאינו שואב דבר דבר את הבורא, ואינו שואב דבר דבר שם גשבי שקבל הבורא נתנוג והתפארות שיטמה"ה מנעשיו, ובא לתכשית המשולש שהוא חל"ה, שאהבה היא חיות, שחיות"ה היא חסדים שמה אהבה, חל"ה היא יראה שהיא מלכות, ולמ"ד היא התפארות, ש"למ"ד היא תלת ו"ו כזה"ל, וא"ו לעילא הוא רומם, וא"ו לתתא הוא עומק תחת, והעומק בא"ו ברוחנות העולם שהוא עומק מורח ועומק דרום עומק מערב ועומק צפון (עיי' ספר יצירה א"ו), וזה היא הוא"ו שבאמצעיותא, וזה הוא צירוף חל"ה.

וזה הוא ראשית עריסיתכם, שהוא הגוף, שאמרו בגמרא (עיי' שמו"ב ל"ג) **שבכל הקבה"ה את אדה"ר כגבל זה שמגבל את העיסה, חלה תרימו תרומה, היינו שתראו להרים השלש מדות יראה והעשרות והתפארות להבורא**, אבל הגוף שפיע על כלל האהבות והיראה איך אהבה וזאת חלה אדם הוא וגוף עכור ומתואר לכל תאוות הבהמיות ואיך אפשר שיבא לבחינה גדולה כזו, לזה אמר כתבוננו ר"ה, שהוא הגרון והיא ראיא כמבואר. ובגרון יש ששה טבעות והוא וא"ו שהוא קול היוצא מהגרון, ובהקול מתלבשים האותיות שהם כ"ב אלוותיות מאל"ף עד ת"י, שיש גרון שהיא היראה בה האדם נתון האותיות כמבואר מדבק א"ע לאור א"ס ב"ה השורר בתוך האותיות ובה תרומם מלכות הבורא שהיא ה"א תחתונה, וזה הוא תוכ"ב הגרון, שהוא הגרון, כלומר כמה שתרמים היראה, כך תרימו "אתה", היינו כן ירימו ה"ב אלוותיות מאל"ף עד ת"י, וגם ה"א תחתונה שהיא מלכות הבורא כמבואר.

ומזה הבחינה יבא לחיי גדלות שהוא הסתכלות ויראה עילאה ויבין שבכל דבר שורה שם הו"ה" ב"ה והוא המחי' אותם ויעשה כל דבר רק בשביל שיטמה"ה במעשיו (החל"ה ל"א), והבורא ב"ה משלם לכל אדם מדה כנגד מדה וכשם שהוא עושה רק בשביל

שיקבל הבורא תענוג כל הבורא האשלו לו ושולח בהירות ותענוג לנשמות ישראל, ועי"ז מתרוממים כל הנשמות לעבודת הבורא.

וזה הוא מראשית עריסיתכם תתנו לה, שמתחלה תבואו לבחינת כתרומת גרן כמבואר, ואח"כ מראשית עריסיתכם תתנו לה, שתעשו מכל הגופניות רק לה' כמבואר, ותגזרו בזה תרומה לזרותיכם, היינו שישלח הבורא בהירות לנשמות ישראל ויתרוממו כל הדורות ואז יהיה ישמח ה' במעשיו.

ל תולדות יעקב יוסף לך רק דף י"ט ע"א בשם הבעש"ט, לטק אמרי פנינים דר"ז ע"ג בשם הבעש"ט.

לא זול"ק (מגילת רות): **ובמצות חלה יש תיקון לזה החטא, כי מצוה הזאת ניתנה במלאכת הפת שנתפוס כדי שיהי' על ידה תיקון לאדם** שנקאר ראשית עריסיתכם משנתגלגל הקצת עשה נתיבם בחלה ולא קודם לכן, כי שיהי' תיקון לאדם הראשון שהי' חלתו של עולם, וזהו דאי' במד"ר בזכות חלה נברא העולם היינו האדם, כי יהי' לו תיקון על ידי מצוה זו.

ל"ב בזה"ל (ויקרא י"א): על חלות לחם חמץ, **למה נמשלו דברי תורה לחלה, מה חלה זו בלולה, כך דברי תורה בלולה** בטעמים וסודות וגמטריאות ואגדות ומשניות וגמרא. **מה חלה זו נקראת ראשית** ש"ב (במדבר פ"ב) ראשית עריסיתכם, **כך התורה נקראת ראשית** ש"ב (משלי פ"ב) כי קניי ראשית דרכו, **מה חלה זו אינה ניתנה אלא לכהנים, כך התורה אינה ניתנת אלא לישראל שנקראו כהנים** ש"ב (שמות י"ח) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים, **מה חלה זו אינה מגובלת בלא מים, כך התורה אינה יכול להוציא ממנה דבר הוראה אלא על ידי תלמוד, מה חלה זו צריכה מלח, אף התורה צריכה מלח**, פת ממלח תאכל (בבב"ב פ"ה ה'). **מה חלה זו צריכה קמח, מה אין קמח אין תורה** (שם פ"ב כ"א). **מה חלה זו פוסרת העיסה כך התורה פוסרת את לומדיה מדין גהנים** כמו שהיא עובדא אלישע בן אבויה. **מה חלה זו לא לכפר על עון האשמה אשר גרמה לחלתו של עולם לאבד מן העולם, כך התורה מכפר עונותיהם של ישראל** ש"ב (משלי פ"ה) וחסד ואמת יכופר עון.

ל"ג ויק"ר טו, ל"ק"ש ויקרא פרק י"א רמז תקנ"ד; שם במדבר פרק טו ענין תשמו. **ל"ד זול"ק** (פ"ר שפ"ה תרס"א), בפרשת חלה והי' באכלכם כי תרימו תרומה לה' איתא במד" (פ"ר תרנ"ג) **נסמכה פ' לומר לך המקיים מצות חלה כאילו בטל ע"ז מן העולם** ע"ש. י"ב הקבה"ה נתון לבני"ז מצוות בתורה שיהי' להם ולכל מעשיהם בדיקות בשורש אלקות, וכן התרומות והעשרות להיות חלק גבוה בלחםם וגדולה מכולם חלה שהיא מן העיסה. **וזהו קי"א אמונת ישראל כי הקבה"ה בראית בראית ורחינים וגשמיים וברא"ד יסודות פשוטים**, ואח"כ מורכבים מן הד' יסודות ואפילו כל הפעולות הנעשין ברא"ד אדם לעשות עיסה מקמח ומים. מ"מ לכל המעשים יש בדיקות בשורש. ובאמת זו המדרגה ניתן רק לבני"ז בארץ ישראל. **וזהו שיהי' הקבה"ה שמו על בני"ז אכני' ה' אלקיך פי' שמו של שום בן ואיש ישראל שיהי' נרדף ממלכותו ית"ש**. וזה עודות תשבת שצוה לשבות מכל מלאכה לפי שבמלאכת איש ישראל יש בו ח חלקי לכן צריך לשבות ביום השבת. וכ"ע מ"ג עובדה זרות הם מסוכרים של חמץ ומזלות ושכלים נפרדים יש להם כחות פועל וע"ז אבא האמת כי מלכותו בכל משלם ונתן ועד גדול.

ולכן אמונת סדר עריסית המעשרת תרומות ומעשרות מעיד כי לה הארץ המלואה וחלה גדולה מכולם. ובאמת בכללם מלחם הארץ תרימו היא עוד מדרגה שלמעלה מזה. שבצעם האכילה יש בדיקות אלקות וזהו ניתן לעם קדוש בהיותם על אדמתם. ועי"ז מבקשים ישקנו מנישיות פיהו. איתא במד"ר על פסוק ה' לתן חממה ולמי שהוא אורב מפיו דעת תבונה ע"ש המשל בא בני נתון לו מתוך פיו. ובאמת זה הוא מדה במדה שואהי' ב"ו את אהבתו וזו מתוך פיהו כענין שכ' באכלכם כי תרימו תרומה לה' וכמו כן ניתן להם כביכול מתוך פיו זה הרמז שם כי מנישיות פיהו ולו לא לרמוז כי פיהן של ישראל הם נכללין בפיו והכל כביכול אחד וזכה כתב בזוה"ח שם.

ל"ה וע"ע בספה"ק מגלה עמקות שלח על דברי המדרש הללו.

ל"ו כמש"כ בספה"ק **אורא דחלה** (פ"ר שפ"ה זול"ק), דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם

הרה"ק **מקאמאראן זי"ע** בספה"ק **היכל הברכה** כי משמעות מצות הפרשת חלה היא "שיעלה כל אחד חלקים שלו לשורשן שבקדושה", וכפי שמבאר באריכות בספה"ק **נועם מגדים**^א איך שכל סוגיית "איך מפרישין חלה בטומאה ביום טוב" המובאת במסכת פסחים^ב תכליתה "ללמד דעת איך יתנהג האדם לבוא לטהרת הקודש"^ג עיי"ש באריכות ושיישב כל הסוגייה שם לאור זאת, ועיין עוד באריכות בספה"ק **תולדות אהרן**^ד

הדבר שהוא החיות האלוקות שהשי"ת מזיהב בכל רגע ורגע את כל העולם וכמבואר בספה"ק **נועם אלימלך**^ה, וכידוע מכוונות האריז"ל^ו במצוות חלה, שהם מילויי צירופי שם הוי"ה בסוד "קב ישן וקב חדש"^ז.

ומבואר בספרי החסידות כי כאשר האדם מכיר ומגלה את החיות האלוקות המחיה ומקיימת את העולם כולו - ומתלבט במצות הפרשת חלה - אזו גם מעלה המרותם במבקבל חלק מנפשו אל הקדושה, והוא שכתב

בבואמ כל הארץ וכו'. וישנה ביהא ז'ל מכל בשרה חומר שדרשו רז"ל (כתובות כה), ויש לרמוז טרמו על האדם בעמדו מבינתו הנושמה כולו מגדשו, והו ביואמם כשתבואו כל יום לגוף הארצי, אשר אנן מביא אתכם שמה, שבאמת השי"ת מחזיר את הנשמה להארץ בכל יום, והיה באכלכם מלחם הארץ, **שתצריז ליהנות מלחם הארץ, אזי מקודם תרימו תרומה ליי, היינו תגרמו ותפעלו במעשיכם תרומה ליי, היינו יחודים ועליון על ידי הפלחם** כמו שיתבאר, ראשית עריסותיכם תיכר בראשית כשתעמדו ממטותיכם (לשון ערש איה מטה) חלה תרימו תרומה (חלה מלשון רחל ויהל שמות) לכ והפי ליי אל חליתי - שי"א גי"ג, ור"ל על ידי הפלה שתרמינו למעלה אותיות ההפלה לגרומ יחודים ועליון, כתיבות גרן, כבר כתבנו כמה פעמים גר"ן רמז לשכינה בחינת רנ"ב איברים עם המפתח לדעת רבי עקיבא בבכורות (מה) והארזנו במקום אחר, והכונה כי אין לך יום דומה לחבירו, ואינו דומה לחידוין דחול וליום טוב, וכן **היה יום יש לשכינה עליות מיוחדים כנועד**, וז"ש תרומות גרן, כענין התנשאות הארץ בכל השכינה באותו היום, כן תרימו אותה היינו הפתילה, ר"ל התפלל בנוסח היום ובכוונת היום לפי ענין הניצה באותו היום.

ז'ל וז"ל (פר שלח): ויהי ואלכמ מלחם הארץ חלה כו', פירוש **האדם הצדיק הזה** שדברנו בו לעיל **צריך להתנהג באור נשיטוקו בדברים נשמיים באכילה ושתיה ויכניא בו יראה שרים ממנו תרומה לה**, שביא **הל אל הקדושה**.

לח ע"ה שער י"ט פרק ג', כחב באמרי נועם ויני דרוש לחנוכה יעו"ש.

י' וז"ל (פר שלח): **על זה בא המצוה חלה תרימו תרומה שיעלה כל אחד חלקים שלו לשורשן שבקדושה**.

יא בה"ה (פר מטות): והן עתה נאחז דרכינו בפירוש הכתובים ויאמר זאת תהיה תורת כו', בהקדם אמרינו לפרש לשון המשנה ששנו חכמים במסכת פסחים פ' אלו עוברין (מ) **כיצד מפרשינן את החלה בטומאה ביום טוב**, והלמד לפרש בדרך גאדה מוסר שהיה בדבריהם אלו המשאלות והטובה כענין. **ללמד דעת איך יתנהג האדם לבא לטהרת הקדושה** דנהי כי כן דרכם של כמה בני אדם בקרות להם מקרה בלתי טהור מלכת מילה חס ושלוה. אזי אל יחשוב און לעצמו, כי יחשוב חלה אע"פ שאינו טהור ושגגה ואונס הוא לו. ובאמת זה דרכם של כלו, כי אלו לא עבר עליו רוח טומאה ביום מברואה. לא בא ליה אירא טומאה בפעל כליה. כאמרו ז"ל (ע"ז כ"ג ע"ג) אמרי קדושת התנא ר' פנחס בן יאיר ונשמרת מכל דבר ע"י ודברים ג' ב' אלא יהרהר אדם ביום יובא ליה טומאה בלילה. ובעניתינו זהו נרמז בדברי חכמינו ז"ל שאלה הן הדברים (מסכתו י"ד) בקדשים הלילה הולך אחר היום הפשוט ידוע ונימא קאמר.

ולדעתינו יש עוד דברים בנו בדרך המוסר. כי ידוע ששמירת הברית נקרא קדושה. ורבי היה נקרא ביה קדושה על שלא הניח ידו למטה מאבנטו (שבת קכ"ג). והם תנאים שהיו עצמו מן הין קרא קדוש עיבור זה כי זהו ידו עתה. כאמרו ז"ל (סוטה ב) למה נסמכה פרשת זויר כו'. הוראה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן הין. ואמרו רבותינו ז"ל (ויקרא כד) כל מה שאתה מוצא בדי ערוה אתה מוצא בברית. שיהו על ידי שם קדשים. אזי קדושה המאיריים בקדשים בעסק השמירה בברית. שיהו על ידי שם קדשים. אזי הלילה הולך אחר היום העברי. ומשקטשו ביום כן תהיה הלילה בו לטהרו או לטמאו. ואם נשמר ונהיה מכל הרהור ביום אזי תהיה לילה בו לקדושה. כנ"ל להעמיס בדבריהם ז"ל בדרך המוסר.

וזהו יתכן באמרו ז"ל בלשון המשנה הנ"ל **כיצד מפרשינן את החלה בטומאה**, ורצה **לומר כיצד מפרשינן את הקליפה הידועה שמחללת לאדם בטומאה** בלילה ויהיה חלה מלשון חילול כמו (ויקרא כ"ב) כי יתחל לזנות ולחלול, וגם מלשון חילול כמו ויחל נח (ויברים ג) כי בשמירת הברית נקרא קדוש. ובהיפך נעשה חול ואומר התקנה לה ביום טוב שיהיה ביום רק טוב ויהי לרהר ביום על ידי זה לא תאונה אליו רעה וטומאה פורשת והובלת לה. והנה אירא בתנא דבי אליהו והובא בילקוט בפרשת משפטים י"ז זשי"ה אין כאן יאמר שיהיה חלה כו' ולא יצאה ממנו ש"ל אלא מפילו הוא ישראל ארץ הקריב על גבי מזבח ככהן גדול שנאמר וישלח את נערי בני ישראל כו' עד כאן דבריו עיין שם ושמועתי מחכם אחד לפרש על פי זה אמרו ז"ל שמטת רבי בטלה כהונה מישורא כדפוס פסטיה תיבת ישראל כמיותר ובלשון הירושלמי דברכות שבהיו

התוספות ז"ל במסכת כתובות פרק הנושא (ק"ק ע"ב) כשמת רבי אמרו אין כהונה גי'ם יעיין שם ואמר דעת המאמר תנא דבי אליהו הנה"ל יבואר כוונתם על נכון דרבי שיהי דרש גמודל לדעתו ששמו רבינו הקדוש היה לו אין כהן והיה ראוי להקריב על גבי מזבח כאמור אבל משמת רבי בדטלה קדושה כאמרו ז"ל בכתובות שם לה לא נמצא שוב שיהיה ישראל לכהן זהו אמית והוא אמית בספה"ק **תולדות אהרן**^א והדברים נכונים.

ב"ב מו ע"א.

ג"ג וז"ל (פר שלח): או יבואר והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה' ראשית עריסותיכם וכל תרומי תרומה, כתובת גרן כן תרימו אותה (וי"ט י"ט). להבין שורש הדברים דנהה הבורא ב"ה ברא שמים וארץ ונתן לנו תורה, וע"י התורה יכולים לקשר הכל להבורא אפילו דברים גשמיים. וכשאדם הולך בדרך זה איז ש"ל שלום מכל צדדיו, שמלאך רע בעל כרחו יענה אמן. ולכן נתן הבורא ברכות לישראל ע"י בלעם שהוא מלאך רע.

ובלעם היה בו הניצוצות של שני מדות רעות הרמוזים בשם בלעם, היינו ב"ל ע"ג ע"י ברית לשון וברית מעור, ובלק לא היה בו רק ממדה אחת רעה הרמוז בשם בלק ע"י ברית לשון, ובלק שכל בלק אחר בלעם, שחשב שבלעם יוכל לקבל את ישראל ע"י שני מדות רעות הללו שיש בו, אבל כשהחזירו ישראל הכל לתורה ותיקנו השני מדות ברית לשון וברית מעור לקחו כל הניצוצות שהיה בבלעם ונשאר בלי חיות. ולכן ואת בלעם בן בעור הרגו בחיותו, (מבדיר לא ח). והאותיות שהם ניצוצות עשו מהם צירוף אחר והם ע"ס ל"ב, שחזרו עם שהם ישראל ללב שהוא תורה המתחלת בבית"ה ומסיימת בלמד"ה, והוא ל"ב תנביות החכמה שברא בהם העולם כולו, ולכן בתורה יכולים להוציא את האותיות המחיה את דבר הרע ונשארים האותיות בתורה, והדבר הרע נופל ונתבטל לגמרי.

וכשראה כל בלעם ע"י ישראל אמר לו, "גם" קב לא תקבנו "גם" ברך לא תברכו (מבדיר כ"ג כה), וברך את ישראל מוסף על "גם" השני ויגם" שני על ראשון, וכן "גם" לי "גם" קב לא יהיה. וצריך להבין מה הוא הלשון "גם".

ונראה דנהה הבורא ב"ה ברא גלגל השכל, ומחמת גדול הבירות השכל אין בו השגה, וברא הבורא לבוש השכל, ואותו הלבוש נקרא "כח", שע"י הלבוש שהוא כח, מהפך השכל את הדבר לרצונו, ונקרא הכח "ידיים", שע"י הכח יש אחיזה להשכל והם זרועות עולם, ואי"כ כשרוצה הבורא להשפיע השכל לה העולם שהוא עולם התחתון הלביש השכל עוד בלבשו אחר ונקרא "רגליים" שהולך מעולם לעולם על שבה לעולם התחתון. **ממצא הם שלש בחינות, השכל, והידיים שהם לבוש הראשון, והרגליים הם הבחינה השלישית, והם נקראים שכל משכיל ומושכל**, שכל - הוא השכל הראשון בעצמו שהוא המוח, משכיל - הוא הלבוש שמשכיל את אחרים ע"י והם הידיים, ומושכל - הוא עולם התחתון, שמושכל הוא לשון נפעל והוא עולם התחתון שנפעל ע"י השכל ומקבל מהשכל והם רגליים.

למשל מבחיני אלוה אלוה ובאדם בריאם הבורא ראש וידיים ורגלים, והבורא המוח, וידיים הם לבוש לחמו, שנוטל בייא מה שהשכל רוצה, רגלים הם המדרגה השלישית שחולק בהם למקום שרואה. כן הבורא ב"ה ברא ארצות עליונים ע"ז הבחינה, וכל אחד מהשלש בחינות הללו הם משולשים, שבמחם עצמו יש שלש בחינות, והידיים שהם זרועות עולם הם ג"כ שלש שע"י הזרועות מקבל הבורא התפארות והם שלש, ורגלים הם ג"כ שלש, לפי שיקר הוראה הוא שבא ע"י ניצוח שנמצא את היצר ומכמת משכר את הגוף עד תכליתו אזי יוכל לקשר א"ע ולרבק א"ע למלכות הבורא, שיסוד הוא לשון דביקות, והתקשרותו הוא שנובדק א"ע למלכות הבורא.

וזה הוא עיקר עבודה שהבורא מתפאר בה, שכל מן שאדם מתפלל בלי שום כח ומסירות נפש ואין לו מלחמה אין זה עבודה שלימה. שיוכל לברר הניצוצות הקדושות מהרע, שסובר א"ע שעובד את הבורא בשלימות, אבל באמת בוודאי לא כן הוא שבוודאי השט"א אין ארצה ככך שבוודאי הבלעיים ע"י עבודתו בשלימות ומבבלעין אותו, ואיך אפשר להתפלל לא למוח בלי שום מלחמה, לכך בוודאי צריך אדם לחוק א"ע ולכתת ולשבר את הגוף ולעבוד את הבורא במס"ל ולנצח את היצר, ואז מהנצוה בו אל ההוראה שיוכל להתפלל בשלימות, ואז האדם מוקשר למלכות

להרה"ק רבי אהרן מזיטאמיר זי"ע איך ששלושת האותיות ד"חלה" רומזות לקידוש שלושת החלקים שבאדם שהם: שכל, ידיים ורגליים, המבטאים את שלושת הכוחות שבו המכוניים: שכל, משכיל ומושכל, כי האדם צריך להשרות שכינתו יתברך בכל חלקי קומתו, וכמו שכתב האלשי"ך על הפסוקי¹ "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", "בתוכו ולא נאמר אלא בתוכם מכאן כי עיקר השכינה שורה באדם, וכמו שנאמר על בני ישראל² "היכל ה' המה"³.

וכתב הרה"ק **מראפשיץ זי"ע** בספה"ק **זוע קודש**⁴ "הנה יש בעולם שני כוחות כלליים שהם כוח ההוויה וכוח הריבייה,

וכדוגמת העפר והמים שמלבד מה שיש תועלת בעצם קיומם הרי שבכוחם גם להוציא ולהוות מן הקרקע עשבים ופירות, ושניהם נאצלים משני שמות הקדושים, כי כוח ההוויה נמשך משם הוי"ה וכוח הריבייה נמשך משם אהו"ה⁵ שהוא מלשון עתיד והיינו שבכוחו להמציא ולהוות מציאות מחודשת. שני שמות הקדושים הללו עולים כמנין "חלה", כי החלה היא תוצאה משני כוחות ובחינות הללו הנמצאים אצל המים והעפר, ולכן הפרשתה מן העיסה מרמזת על הכרת החיות האלוהית השוכנת ונמצאת בכל דבר גשמי וחומרי, וכמש"כ בספה"ק **עבודת ישראל**⁶.

הבורא ושם הוי"ה ב"ה שורה על זה האדם תמיד על פניו. ולכן אמר דוד המלך שויתי ה' לנגדי תמיד (תהלים טו, ח), היינו ע"י התנגדות היצר שהיה לי ושרתי אותו ע"י מס', ע"י שויתי ה' תמיד, שהיה שורה שהוי"ה על פני תמיד, ומהו האדם מקבל הבורא נתנו שדול. ונתנו הבורא את חולם שהוא על האותיות כמו שכתבתי במקום אחר (פ' ויצא לו יהי בעת יחס), וחולם הוא אותיות מלח שמנהיג את הספינה, שמלח הוא לשון מערב, שמעבר את המים להנהיג את הספינה (רש"י שמונת לו לח), כך זה האדם עומד למטה בזה העולם ומעבר השני עולמות בית, שמביא להבורא אפילו זרים הגשמיים, וע"ז מוחל הבורא לו על כל עונותיו, כמאמר הכתוב (משלי יב) על כל פשעים תכסה אהבה, ונקטק על זה האדם בהבורא ושומר אותו הבורא תמיד ונעשה הצירוף מלה, שהוא ברית מלח עולם (יה טו).

והשכל הבחינות הנוכרים שהם שלש של שלש, והמה משולשים הם כל אחד שלש קוין והם רמזים בחינת חלה, שהמחו הוא השכל הוא ח"ת, שח"ת הוא שלש קוין. ולחשוב שהוא הידים והם שלש כנזכר הם למ"ד, שלמ"ד היא ג"כ שלש קוין, והם שית סטרין שמוכילין הרועותה השפעה להם וע"י מקבל הבורא התפארות, ורגלים הוא ה"א, שעולם הזה נבוא בה"א (מפחות סף ע"ב), וה"א היא ג"כ שלש קוין, ואז האדם דבוק למלכות הבורא ומרומם את השכינה שהיא ה"א תחתונה והיא מלכות למעלה במקום גבוה, ואז נעשה הבורא חלה.

וחלה היא בגימטריא מ"ג, והיא עיקר הקדושה, שצריך אדם לקדש את כל דבר מאכל ע"י חלה שהוא השלש בחינות כנזכר, ולתקן חטא אד"ה, שאד"ה" היה הלחן של עולם ב"י ד"ה (א, ט), ואחר חטא נפלו בשביעה הנצוצות הקדושות. ובה שאדם מפריש חלה כנזכר מתחת את החטא ונעלה הקדושה להבורא ב"ה. והחלה היא מ"ג, והוא גם לפי שמלכות הבורא היא גימ'ל' שהיא שלש של שלש שלש, וזה הוא ג"ם, מ"ם הוא מלכות הבורא, וגימ'ל' הוא שמשולשים.

ולפי שזה לעומת זה ברא הבורא ויש בקליפה ג"כ בחינת ג"ם, אלא שהיא כקוף בכני אדם שמדמה לאדם שיש משם בדבר, אבל המתא אינו כן, אלא כשמראה הקדושה א"ע בפניה ומכה בה אין בה שום מותבטלה ונתבטלה כעפרא בעלמא. ובכל רצה שיעורר בלעם אותו ג"ם שבקליפה ויקלל אותם. והבורא ב"ה בחסדיו הזמין בפיו אותו ג"ם שבקדושה, שישארל מפרישים חלה מכל דבר כדי שיחולו עליהם הברכות, לכן אמר בלק גם קב אל תקבנו גם ברך אל תברכנו, כלומר אין צויה שיתעורר אותו "גם" שבקליפה לקלל אותו כדי שלא תעורר אותו "גם" שבקדושה ש"ל יתברכו לו. ולכן פירשי"גם" ראשון שהיה כוונתו מוסיק על גם שאינו חפץ, וממילא "גם" שני מוסיק על ראשון, והוא זכיר כלל. וכן גם לי גם לך אל יהיה, לפי שבאותו מעשה התעורר הקליפות חלה הזכירה אותו גם שבקליפה.

נמצא מבורא למעלה שצריך עבודה היא שיבא הודאה מנצוח, וע"ז יקשר א"ע להבורא והיא מלכות הבורא וזה הוא ה"א מחלה שהוא מתחת לעילא, ואח"כ מתפאר הבורא בו מעלה וממשיך שפע למטה ע"י הזרועות, וזה הוא למ"ד של חלה, ואז בא ע"י זרועות לשכל גדול ומסתכל בעולמות עלילינים וזה הוא ח"ת של חלה וזה הוא עיקר עבודת הבורא.

ויש עבודת הפה שצריך אדם לכוין בשעת אכילה שאוכל רק בשביל שיהא לו כח לעבוד את הבורא באכילה הזאת ולא בשביל תאוות הגשמיים, גם זה הכוונה הוא כי טוב מאוד, אבל עיקר הכוונה הוא שיכוין באותיות שנועצים בדבר המאכל הזה, אע"פ שקורין הדבר הזה שם לעו אע"פ"י ש' לו אותיות, וכשעושה אדם אותיות הללו צירוף שלשון הקודש ועושה צירוף באותיות התורה ואוכל אותו ע"י הכוונה בוודאי מעלה אותן הנצוצות שבתוך המאכל להבורא.

וזה הוא והיה באכלכם מלחם הארץ, אפילו כשתאכלו מלחם הגשמיים, תרימו תרומה לה; שתראו להרים את המאכל לה; ע"י שתאכלו אותו בשביל עבודת הבורא שתוכלו

לעבוד את הבורא בכח הזה, וזה הוא "תרימו" את המאכל ע"י כונה הפשוטה כנ"ל, ואח"כ תרומה לה; שהוא כונה יותר גדולה, ואיזה כונה יותר גדולה היא ראשית עריסותיכם חלה תרימו, תרומה, שתראו להרים את המאכל לבחינת חלה כנזכר, כתרומת גורן, שהיא בחינת גרן שאחר המוח והם ג' ראשונות ואח"כ גו"ן פשוטה שמתפשט השכל למטה, וזה הוא גר"ן, כן תרימו אותה, שהיא אות ה"א של חלה והיא מלכות הבורא שתרים אותה למעלה למעלה במקום עליון.

יד שמונת כ.ח. י"ד ירימה ז.ד.

טו וע"ע ראשית חמה שער האהבה פ"ו אות יט; ש"לה מסכת תענית ריש ד"ה מענין העבודה.

יז ואלו דברי קדשו (פר בראשית): א'ת השמים ואת הארץ ר"ת שם קדוש, נקרא בזה"ק (ח"א רמא) גושפנאק דחתיים ביה שמאי וארעא, וגימטריא ט"ב, שחתם השי"ת בטוב, והיה מהוה כל היות, שכל זה מורה שם הקדוש הוי"ה שמהוה כל היות, וכשתצטרף השם הזה שגימטריא ט"ב עם שם הוי"ה, שניהם יחד גימטריא חל"ה.

וזה שנאמר (מבפדר טו, ט) ראשית עריסותיכם "חלה" תרימו תרומה, כי הנה מצינו, מים מצמיח כל דבר, שעל ידי שנתנוים מים עליו יש להצמח כל לצמוח, וכבוא להויה בעולם, נמצא שהמים הם הכני שיבוא כל דבר להיות הויה בעולם. **לזה מורה בחינת שם אח"ה לשון עתיד, בחינת הכנה כביכול לבורא עולם, ולהוות את העולם שיהיה להעולם הויה, והיה יתברך אלוה על כל הנבראים, על זה מורה השם הקדוש אח"ה**, והנה עוד יש להמייס כח בחינת הויה, כי חוץ מהכנה הזאת לדבר אחר, יש להם גם כן בריאה והויה בעצמם שטובים שבזבל, ובא הטוב ההוא גם כן להיות טוב, כי מקודם כל עצמה, ויש לה הויה, וגם היא מכינה כל צמח, והכל מן העפר, ונמצא שיש לה גם כן כח **מבחינת אחיה והויה" והמים והעפר מבררין כל דבר טוב שכלל דבר שבעולם, על דרך שפירשתי (בפ' האהוב ש"ד) ונבטי כעפר לכל תהיה (תפלת אלהי צדוק), שאנו רואין שבשמוכילין את השדה מצמיח יותר, כי העפר מבררת את הטוב גם מהזבל, ונותן זה הטוב כל להצמיחה, וזהו גם כן בהתחברות מים, כי עפר בלא מים אינו טוב, ומצמיח, והמים והעפר מבררין אפילו הטוב שבזבל, ובא הטוב ההוא גם כן להיות טוב, כי מקודם כל היה ניכר כלל הטוב שבזבל, ועתה נתברר ובא להויה כזו שנותן כח להצמיח, ועל ידי זה האדם מברך על הדבר ההוא לו ית"ש, וזהו על ידי שנברא ונתהוה בהשם הגושפנאק חל"ה שגימטריא טוב, ולכן מברר הטוב ומביא להויה, טוב - והויה, גימטריא "חלה" כנ"ל.**

וזהו שנאמר ראשית עריסותיכם, שהוא על ידי קמח שנצמח מעפר ומים כנ"ל, "חלה" תרימו, להרים שמות הוי"ה וגושפנאק חל"ה, להעלות הניצוצות קדושות שבעיני ההוא, שיש בהן כח השמות שגימטריא "חלה" שעל ידי כחם נצמח ונברר הטוב אפילו מהזבל וכא לתבואה, נמצא שם בהנבואה כח הטוב ההוא וגם בא להויה, ויש בה כח הויה והם הניצוצות קדושות שבעיני, וצריך להרים ולברר כח זה מהתבואה והמים על ידי טוב כוונתו וזכרתו, ועל דרך זה הוא פירוש הבקשה חל"ה, ונבטי כעפר לכל תהיה, שהבקשה שנפשי תהיה כעפר שמבררת הטוב אפילו מהזבל, כן יהיה לי כח לברר מהכל.

י"ח הבורא בזה"ק (ח"א רמא רמא) "גושפנאק דחתיים בה שמאי וארעא", כי הוא ר"ת "את השמים ואת הארץ".

י"ט וז"ל ק' (פרק אבות פרק ג') בבואכם אל הארץ אשר אתם מביאים אתכם שמה והיה באכלכם מלחם הארץ (מבפדר יח, ט) וזנו כמא שאמר הרב הקדוש מחור"ז זש"א ז"ל ברצוני שלא לאכול, ומה אעשה שבוראי יתברך כמעט כופה אותי במה שברא לי הפה, כי בודאי הבורא יתברך לא ברא עולמו כי אם לעבדו בלבד, אם כן מה היה צורך לבורא את הפה לצורך האכילה וכיוצא מדברים אלו. אך בדזה יש גם כן עבודת השי"ת כנ"ל, שכל ענין

חלה אידי שכינתא

מתרוממים, וכמו שאמרנו¹ גלו לבלב גלתה שכינה וכו', דשכינה היינו כנסת ישראל, וכאשר ישראל נבנים להיות בשלוח שלימה מדת מלכותו יתברך מתגלית על שלמותה, והיינו כפי האפשרי להתצמצם הכרת החיים שזוהו עצם החיים בלבבות כל נבראי העולם, וכולם מכירים ומעידין שיש אדון ומושל בכל, ושלימות חלק החיים שבלב הוא על ידי הרגשת כח ההוי"ה רצה לומר שה' יתברך מהוה הכל והוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, על ידי הרגשה זו ביתר עוז הוא שלימות כנסת ישראל ומדת מלכותו².

ואיתא בספרי החסידות³ כי כשם שכל הביורורין והעלאת נעשים על ידי המחשבה שבאדם כמו שאמרנו בזה"ק⁴ ש"כולהו בחכמה אתברירו", כך גם כל עניין עבודת העלאת המאכלים - הנרמזת במצות הפרשת חלה - נעשית על ידי המחשבה⁵, וכדכתיב לגבי חלה"א: "ראשית עריסותיכם תרימו לה"⁶ - ראשית היינו המחשבה⁷, כי על ידי מחשבת

לפיכך אנו מוצאים בזה"ק⁸ שאמרנו ש"חלה אידי שכינתא"⁹, והיינו משום שכאשר האדם מכיר בחיות האלוקית הממלאת ומחיה את העולם כולו או אז הוא משכין את כבוד ה' בעצמו ובעולם, וזה קרוי "שכינה", כלומר כבוד ה' ה"שוכן" כאן בעולם, וכמבואר בספרי החסידות¹⁰.

וכשם שהחלה רומזת לשכינה כך כתבו הרמב"ן¹¹ ורבינו בחיי"ב על דרך הקבלה שהחלה רומזת לכנסת ישראל, והיינו כי נשמות ישראל הם המביאים את כבוד השי"ת לידי גילוי לשכון בעולם הזה בבחינת "שכינה", וכמו שביאר הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע בספרו **דובר צדק**¹² את דברי הזוה"ק¹³ שה"שכינה" ו"כנסת ישראל" היינו הך כי קומת השכינה נשלמת על ידי התכללות נשמות ישראל, וכלשון קדשו: "כי רוממות ישראל הוא רוממות התגלות כבוד שמים בעולם כאשר עובדיו

ורא רק הישר (פרק סד) שכתב וז"ל: אשר השכינה כוללת כלל נשמותיהן של ישראל, ולכן נקראת השכינה כנסת ישראל כידוע לידוע על החרן.

וביאר זאת הרמ"ק בספרו **פרדס רימונים** (שער סג פרק יא) בזה"ל: **כנסת ישראל שכינה מלכות נקראת כנסת ישראל. והטעם פי' בזהר** (בפ' דף קפ"א ב') **פירושים במ"א. הפי' הא' הוא לשון קבוץ שהכונה אספיט ע"פ ונקרא כן מפני שהיא מאספת כל המנות העליונות בתוכה. הפירוט הב' כנסת ע"פ שהטעם כנוס לתוכה ואינה נותנת אלא מעט מעט והטעם לפי שמרוב יופיה כלם אדוקים אליה ולמיעוט הזכות אשר למטה אינה משפעת אלא מעט מעט וכלו כנוס בתוכה.**

וכן מבואר בספרי¹⁴ **אור המאיר** (פר' אמוח) דשכינה נקראת "כנסת ישראל" מחמת ב' טעמים. וז"ל: ולכן מכונים לקרות השכינה, כנסת ישראל, מב' טעמים. או לחיותה **כנסיות ישראל דלעילא**, לכנוס בתוכה כל השפעות עליונים, להשפיע לתחתונים, או הטעם, שאחזו בני ישראל, כללות תואר **דיקנותיה נשונות איבריני, לא תראה למעלה, כי אם באצמעות דמות השכינה**, לחיותה ללכת נשמות ישראל בקוצים בקומתה, וכשהוא יתפך ממתכל על השכינה, אנו כללות ישראל נתחזין בה. ועי' עוד מש"כ הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע בספרי¹⁵ ליקוטי אמרים (אות טו) וז"ל: **ידוע ששכינה הוא כנסת ישראל היינו שכינה ה' יתברך בתוך לבבות דישראל.**

¹ מגילה ט"ז ע"א.
² כך איתא בספרי¹⁶ **צמח צדיק** (שמיני, פרק ט"ז) וזהו החל ר"ל ה' פעמים ח"ל גימ' ק"ף, כמו שפרשנו הפסוק (במדבר טו ט) ראשית עריסותכם חלה תרימו, כי המחשבה נקרא ראשית כידוע (תפי' וז"ל), וזה ראשית עריסותכם. ר"ל **מחשבת האכילה יתה תרימו, כדי להרים הניצוצות הק',** ואז חלה"ה יהיה ה' פעמים ח"ל שגימ' ק"ף, שעל ידי זה יתקרב קץ הגאולה, ואז ממילא יזכה להבדיל בין הטמא ובין הטהור, כי אז יקויים הפסוק (סנהדרין י"ג, א) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ.
³ ח"ג י ע"ב.

⁴ כדאיתא בספרי¹⁷ **באר מים חיים** (פר' שמיני, פרק ט) בזה"ל: וזהו סוד המבואר בזה"ק הכל בחכמה המבטריהו כן כוונות האר"י ז"ל שכל כוונת האכילה במאר שיעוק **הביורו הוא בסוד החכמה. וזהו הוא עיקר הביורו בחכמה לחיבין** **בבחימה** ביוזי ומיאוס תאוות הנשמיות עד שיהיו נמאסין בלבב באמת שלא להטעות עצמו לומר שהוא מבין שכולם המה דברי הבל והבאי ומעשי בהמה, ובלבו חומד אליהם למלאות תאוות, רק שיהיה נמאסין באמת בלבו ולא ירגיש שום טעם במאכלו מתאוות השגויות עבור פחד ויראת אלהים, וכל אדם יעשה כאשר יוכל לפי ערכו, וחין ערך יופי אהבה וחמדה וחפץ בלבבו בעבודת ה' שבוה, שהוא העלאת הניצוץ, ובהו הוא מלכותו. ובלתי זה אפילו אם יכוון כוונות בשמים **כוונות האר"י ז"ל ושאר כוונות כל היום כולו לא יועיל להפריד הקליפה מן הקדושה כיון שבתאוותו חומד אליה. וזה צריך להקדים קודם כל, ואחר כך אם יכוון ברצון דאורייתא וכונות השמות והיחודים התלויין באכילה ככל המבואר בכתבי האר"י ז"ל ודאי שיהיו לו יחולק שגורם בזה שחמה וזהוהו בכל העולמות וממשיך על ידי האכילה כל בחינת יתפך וברכה ורחמים לכל העולמות כולם.**

⁵ במדבר טו כ.
⁶ וראה תפי' צ"ע ע"ב.

מעניי העולם יש בו עצם רוחני הצריך להעלותם. וזה מאמר הכתוב אשר אני מביא אתכם שמה והיה באכלכם מלחם הארץ, היינו **אני מביא אתכם לזאת שאתם מוכרחים לאכול, כדי שתרמו חלה חלה.** ותיקוני זוהר תיקונא שיתסר דף לא ע"א: מובא בספרי¹⁸ אמרי נועם פר' וישב, דרוש חתונה, אות נג.

⁹ וראה מש"כ ע"ז הרה"ק **מקאמארא זי"ע** בספרי¹⁹ **היכל הברכה** (פר' בראשית) וז"ל: **נתיקוני זוהר תיקונא שיתסר דף לא ע"א: מובא בספרי²⁰ אמרי נועם פר' וישב, דרוש חתונה, אות נג.**

¹⁰ וראה מש"כ ע"ז הרה"ק **מקאמארא זי"ע** בספרי²¹ **היכל הברכה** (פר' בראשית) וז"ל: **נתיקוני זוהר תיקונא שיתסר דף לא ע"א: מובא בספרי²² אמרי נועם פר' וישב, דרוש חתונה, אות נג.**

¹¹ וראה למשל בספרי²³ דגל מחנה אפרים ויקרא ד"ה או.
¹² ז"ל (בראשית א') **בראשית נברא אלהים - כתב רש"י, אין המקרא הזה אומר אלא דרשני, כמו שדרשוהו רבותינו בשביל התורה שנקראת ראשית, שנאמר (שם ח' ה') קני ראשית דרכי, ובשביל ישראל שנקראת ראשית, שנאמר (שם י"ג א) קדש ישראל לה' ראשית תבואתו והמדרש הזה לרבותינו **תסום ותתום מאד, כי דברים רבים מצאו שנקראו ראשית, ובלכלם הולם מדרשים, וקטני אמנה יספרו ויבנות לרובם אמרו (בר' א' ד) בזכות ב' דברים נברא העולם, בזכות חלה בזכות וזכות וזכות כבורים בראשית ברא אלהים, אין ראשית אלא חלה שנאמר (במדבר טו ט) ראשית עריסותיכם, ואין ראשית אלא מעשרות שנאמר (דברים י"ד ח) ראשית דגנך, ואין ראשית אלא כבורים שנאמר (שמות כ"ג ט) ראשית כבורי אדמתך ועוד אמרו (בר' א' ד) בזכות משה, שנאמר (דברים כ"ג א) וירא ראשית לו.****

ונוחתינו זו, ששלמת בראשית תרמוי כי בעשר ספירות נברא העולם (ענין ספר יצירה א' יד) ורמז לספירה הנקראת חכמה שבה יסוד כל, כענין שאמר (משלי ג' ט) **ה' בחכמה יסד ארץ, היא התרומה והיא קדש, אין לה שיעור למיעוט התבונות הנבראה בה, וכאשר ימנה אדם עשר מדות ויפריש אחד מעשר רמז לזה ספירות יתבוננו החכמים בעשירות וידברו בה, והחלה מצוה יחידה בעיניה תרמוז לזה ישראל שנקראת ראשית היא כנסת ישראל, המהלה בשיר השירים לילה, שקראה הכותב בת אחרות ואם, וכבר בא להם זה במדרש (תשע"ג ט"א) בעטרה שטערה לו אמנו (שם א' ט) ובקומות דברים וכן וירא ראשית לו דמשה, יסברו כי משה רבינו נסתכל באיסקפולריא המאירה (יבמות מט ע"ב) וראה ראשית לו, ולכן זכה לתורה הכל כוונה אחת להם ואם אפשר להאריך בפי' זה **הז ענין במכתב, והרמז רב הנוק, כי יסברו בו סברות אין בהם אמת אבל הזכרתי זה בלבוש פי קטני אמנה מעוטי' חכמה, המולעגים על דברי רבותינו.****

¹³ ז"ל (במדבר טו ט) **ועל דרך הקבלה מצות החלה שהיא מצוה יחידה בעיניה תרמוז לכנסת ישראל** שכתבו בה (שיר השירים ג ט) אחת היא יונתי תמות, והיא המעשר והתרומה, כי נקראת תרומה שנאמר חלה תרימו תרומה, ונקראת ראשית שנאמר ראשית עריסותיכם, כי היא כלולה מן החכמה העליונה הנקראת גם כן ראשית שהיא ראשית, הראשית הנרמזת במלת בראשית.

¹⁴ אות ט.
¹⁵ ז"ל ע"ה א' ע"א.

ואף על פי כן נותנת תמיד שבח והודיה לבוראה וזה חידוש גדול, לכן יש להקב"ה מאלו השבחים יותר תענוג מכל העבודות והשבחים של המלאכים, כי עליהם אין חידוש, כי אין להם גוף עכור, וזהו שאמרו בגמרא^ט אין אשה אלא לנוי רצה לומר הגוף נקרא אשה, וזהו אין האשה כלומר לא ברא הקדוש ברוך הוא את הגוף העכור הזה, אלא לנוי, ליהנות ממנו, שיהיה לו תענוג ממנו^י.

ומבאר הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע בספה"ק קומץ המנחה^י כי לכן נפסק במשנה במסכת חלה^י כי האומר כל עיטתי חלה לא אמר כלום, והיינו כי העולם הזה מעורב טוב ורע ואין אף אחד מהם בשלימות הגמור, כי מצד אחד אין דבר שכולו רע ואפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון, ומצד שני הרי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ורק לעתיד יהיה היחוד השלם וחי זאב עם כבש, ולכן כשם שטלית שכולה תכלת אינה פטורה מן הציצית ובית מלא ספרים אינו פטור ממזוזה כך גם לחלה המופרשת יש מידה ושיעור^י.

וכן על דרך זה איתא בספה"ק נועם אלימלך^י הדיות ויש מן הדברים הגשמיים והמיוחדות החומריות שאין להעלות אלא חלק מהם אל הקדושה, כי צריך זהירות גדולה שלא להשתמש בהם לרוב, לכן הפרשת החלה הוא בא' ממ"ח. ומבואר במסכת חלה^י שמחולקת שיעור החלה המופרשת מעיטת נתחום לעיטת בעל הבית, שבעוד

האדם והתבוננותו בשעת האכילה או לפני^י בפנימיות המאכל הוא מגביה הכל להשי"ת, וכן כתב הרה"ק מקאמארנא זי"ע בספה"ק אוצר החיים^י, והביא הרה"ק בעל הייטב לב זי"ע^י רמז לזה מן הכתובים "לך אכול בשמחה לחמך" שדרשו חז"ל^י דקאי על מצות הפרשת חלה, ולכן כתיב שם "בשמחה" שהוא אותיות "מחשבה".

שיעור החלה

והנה מכיון שהאדם נמצא בעולם העשיה שרובו רע והסתר אלוקות, לכן הכרתו במציאות השי"ת תמיד תהא מוגבלת, כי כל זמן שהוא בגוף הוא רואה דברים באופן חיצוני וגשמי, ועבודתו היא להוסיף ולהכיר יותר ויותר במציאותו יתברך ואחדותו בעליונים ובתחתונים, בחיות הפנימית ובאלוקות שבתוך כל חלק מהבריאה הגשמית הנראית כנפרדת ממנו ח"ו. ומה שהנשמה נתונה בגוף אין זה חיסרון אלא אדרבה זה היה רצון השי"ת שדווקא קרוצי חומר המלובשים בגוף יכירו וידעו כי הוי"ה הוא האלקים ומלכותו בכל משלה, ולכן אין עבודת האדם לבטל הגשמיות אלא להעלותה ולקדשה, וכידוע מדרכי החסידות.

ובלשון הזה מובא משמיה דהבעש"ט זי"ע^י א"ס: "עיקר הסוד מה שהקב"ה שולח הנשמה בגוף השפל הזה, אדרבה מזה יש להקב"ה נחת ותענוג גדול מאוד, כי אף שהנשמה בכלי מלוכלך מאוד, כי אין דבר גרוע יותר גשמי מעפר,

מקומות וכי תורה חדשה להם אלא שלהם חובה מה שאינו לכל אדם כי אין כל גורנו תרומה.

לכן כתבו המקובלים לעתיד הלכה כבית שמאי דהוא לחומרא ורצה להוסיף גזירות וחייבים לכל אחד וזהו לעתיד אבל בעולם הזה אין שייכים גדרים אלה, אלא לשרידים וזהו שאמרו ז"ל בפרק קמא דשבת (י"א) אותו יום קשה כיום שנעשה עגל. שחשבו שכולם קדושים וצריכים השראת שכניה במעשה ידיים ומאחר שמשא אינו ביקשו אמצעי אחר לביניהם ובאמת היה זה דרך מסוכן כמו שנתבאר במקום אחר רק שחשבו שכולם קדושים ולא יטעו. ובאמת אינו כן וטעו הרבה וכן אותו יום כמו שאמרו בריש פרק מי שהחשיך (שבת קכ"ג ע"ב) משל דרבי יהושע וכי והוא מקיאה שאין כל אדם זוכה להיות זכאי ואין כל עיסתו חלה.

ע"פ פ"א מ"ט.

ע"כ וכן כתב בספה"ק נועם מגדים (פר קרח) וז"ל: "ואמר מכל חלבנו, אם יהיה האדם מוכרח במשכרמים יבין וישכיל כי את מקדשו קדושה שלו אינו אלא ממנו, רוצה לומר עיסתו ולא כולו ועל דרך אמרם ז"ל (חלה פ"א פ"ט) האומר כל רגני תרומה וכל עיסתי חלה לא אמר כלום. וכן ממנו מקצתו ולא כולו ועד שאתה מסתכל במה שעשית הסתכל במה שחסרת והבן.

ע"ז וז"ל (פר שלח): מראשית עריסותיכם כי חלה תרימו כו', שיות שבזוהר הקדוש מחמיר מאד על עון הכעס רק התלמיד חכם אשר אוריינית קמרתה ליה מותר לפעמים באיזה הכרח, וידוע שהתלמיד חכם הוא הנקרא ראשית לפי שהתורה שבו נקראת ראשית, והעיסה הוא רמז לברכים החמוצין המה השפלות ככעס או כיוצא, וזהו שאמר הכתוב כשתיהו במדרגה זו שאנו מדברים בו אז תבואו עריסותיכם פירוש הדברים השפלים גם כן אל הקדושה הנקראת ראשית, וזו ראשית עריסותיכם חלה תרימו, פירוש תשמרו מאד שלא יהיה תמיד הצליצים הכעס חלילה כי תסבירו מותרים אתם בו חלילה רק כמו חלה היא אחד ממ"ח כף לפעמים בהכרח גדול לאיזה דבר מצוה או קידוש השם ובה תרימו בו.

ע"פ פ"ב מ"ז.

^ט ראה בספה"ק בני עין (פר יצ' שכתב וז"ל: "וזהו ראשית עריסותיכם חלה תרימו לה' (מכבדו טו טו), פירוש, שקודם עריסותיכם בחינת אכילה, תהיה החלה בחינת חל"ה ותפלה לה; לשון ויחל"ה משה (שמות לב י"א), גם חלה לשון יראה מלשון חל"ה מפניו כל הארץ ושתיהם תפלה באימה ויראה לה' חתלה, ואח"כ יאכל עריסות ופתו בכוננה לה, והיה כסא לה; והי' רצון שנזכה לזה אמר כן יהי רצון.

וראה עוד מה דאיתא בספה"ק סידורו של שבת (ד"ב דרוש ד', פרק א) וז"ל: "וכן למשל אדם לש עיסה לאכילה אם היה עיניו שכלו לו לעשות מן העיקר עיקר. היה שמים תוכן כוננתו בתחלת הלישה כדי לקיים מצות בוראו להפריש ממנה חלה.

ס' פר' שמיני, ועי' נועם מגדים ש"ח.

ס' פר' שלח, עיי"ה באריכות.

ס' קהלת טו ז.

ס' במ"ד יז ב.

ס' ליקוטים קריים דף י"ד ע"ג.

ס' תענית לא ע"א.

ע' וראה בספר הנהגות צדיקים, כללים נוראים מרבי דוב בער ממעוררטי. אות ג; ועי' מש"כ בספה"ק שם משמואל צו תרע"ט.

עי' וז"ל (חלק א, אות י): **עולם הזה מעורב טוב ורע וטוב ואין בו אחדות אלא כל דבר מורכב משני הפכים. ולכן כולו הפך לבן טהור. והאומר כל רגני תרומה וכל עיסתי חלה לא אמר כלום** (חולין קל"ו ע"ב). ובסנהדרין כולם מחייבים זכאי (סנהדרין י"ד). כי אין דבר שכולו רע ופושעי ישראל מלאים מצוות. ואין אדם צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (קהלת ז, כ).

אבל לעתיד יהיה היחוד אמיתי יגר זאב וגו' (ישעיה י"א, ו) וצדקו לשון חז"ל (דרישותו ל"ט ע"ב) לעולם שכולו ארוך וכי לעולם שכולו שבת וכי וזהו (מהר"ד צ"ח) אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או כולו חייב ומעמיד מלך קשה. כי נקל להפך יחוד לחיוב אל ההיפך מהפך המורכב אל צד אחד וכמו שאמרו ז"ל (זבחים ג) דמינה מחריב בה דלא מינה לא מחריב בה. וכירושלמי דתרומוות (פרק ה' הלכה ד') וכי משנת חסידים זו וכיוצא בכמה

משא"כ הנחתום הרומו לצדיק המשפיע כנחתום, הוא צריך כל היום להיות דבוק באהבת השי"ת ויראתו, שיי"ב צירופי שם הוי"ה הם מ"ח אותיות, ולכן שיעור חלה לנחתום הוא א' ממ"ח.

שעיסת נחתום דיה בא' ממ"ח הרי שעיסת בעל הבית שיעורה בא' מכ"ד, ומבאר בספה"ק מאור ושמש"ד שהטעם בזה הוא משום שבעל הבית רומז לשאר ההמון שדיים, לקבל עול מלכות שמיים אף שעה אחת מכ"ד שעות היום,

(הגלים קי"ח, דף) זה היום עשה ה' וגו', רצה לומר זה היום היינו שטים עשרה שעות היום הם נגד שנים עשר צירופי הוי"ה. ולפי זה צריך להיות כל היום דבוק באהבת ה', אך זה אינו נמצא כי אם לצדיקים שהם דבוקים תמיד בה' יתברך, ושאר המון עם הלואי שיקבלו עליהם עול מלכות שמים היינו שיהיה להם יראה שהוא נגד אדנ"י. ועל פי זה יתבאר הכתובים הדק היטב, בבואכם אל הארץ דוקא, כי העיקר העבודות היא בארץ ישראל שרוב מצוות תלוין בה. והיה באכלכם מלחם הארץ רצה לומר כשתרצו ליחד קודשא בריך הוא ושכינתיה, כי אכילה הוא לשון יחוד כמו כי אם הלחם אשר הוא אוכל (בראשית ל"ט, ו), ואמר הכתוב כשתעשו יחוד תרימו תרומה לה' פירוש שתרומו את השכינה הקדושה למעלה, ובמה יכולים לעשות היחוד אמר הכתוב ככה תעשו ראשית עריסותיכם דהיינו תיכף שתקומו ממטבתם מלשון הנה ערשנו רעננה (שיר השירים א, טו), חלה דהיינו תפילה מלשון ויחל משה (שמות ל"ב, יא), שיהיה תפילתכם סמוך למטבתם, וממילא צריך תחילה לקבל עול מלכות שמים, ועל ידי זה תרימו תרומה רצה לומר תעשו היחוד.

וזה שאמרו חז"ל (חלה פ"ב סי' מ"ז) שיעור חלה לבעל הבית אחד מעשרים וארבעה ולנחתום אחד מארבעים ושמונה, כי לכאורה אינו מובן מפני מה שיערו חז"ל בשיעור זה דייקא. אבל לפי מה שכתבתי הוא נכון דהיינו לבעל הבית רצה לומר שאר ההמון עם דיים אם יקבלו עליהם עול מלכות שמים שהוא נגד שם אדנ"י שהוא עשרים וארבעה צירופים כנ"ל, והלואי שיהיה להם מורא שמים שעה אחת ביום שהוא אחד מעשרים וארבעה צירופים, אבל נחתום דהיינו הצדיק הדור שהוא משפיע כנחתום והצדיק הוא דבוק כל היום באהבת ה' וזה הוא אחד מארבעים ושמונה שנים עשר צירופי הוי"ה הם ארבעים ושמונה אותיות, והבן.

ע זול"ק (פר שלח): וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם בבואכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה, והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה'; ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה כתרומת גורן כן תרימו אותה וגו'. יש לדקדק הגם שבאמת גם חלה נקראת תרומה לה', למה לא כתיב בפירוש באכלכם מלחם הארץ חלה תתנו לה', מפני מה כתיב תרימו תרומה לה'. ועוד יש לדקדק הא כתיב בפירוש בפסוק ב' ראשית עריסותיכם חלה תרימו, היה יכול לומר באכלכם מלחם הארץ ראשית עריסותיכם חלה תרימו.

ביאור הדברים הוא כך, הקב"ה ברא את עולמו כדי שנעבוד אותו ושנע ששלכותו בכל משלה, ועבודה זו צריכה להיות ביראה ואהבה, ויראה הוא קריאת שמע שהוא קבלת עול מלכות שמים ואהבה זו תפילה, וצריך לילך מתתא לעילא בתחילה יראה ואחר כך אהבה, ואחר מדת אהבה נבוא ליראה העליונה דהיינו יראת הרוממות כי אית יראה ואית יראה, ואחר כך נבוא למדת ענוה שהיא למעלה מיראה כדכתיב (משלי כ"ב, ד) עקב ענוה יראת ה', ואמרו חז"ל (אבות ג, ט) כל מי שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת, ומשלו משל למי שהיה לו דרדא (שבת לא ע"ב) שצריך לעשות תרעא לדרתא. ובתפילה צריך להיות שתי יראות דהיינו יראת שמים שהיא קודמת לאהבה ויראה זו היא פתח ראשון כמו שאמר הכתוב (תהלים קי"א) ראשית חכמה יראת ה' כנ"ל, ויראה השניה היא פתח שני כמו שאמר הכתוב עקב ענוה יראת ה' כנ"ל, ותפילה שהוא אהבה היא באמצע, נמצא לאהבה יש שתי יראות.

ומזה יובן מפני מה יש שנים עשר צירופי הוי"ה ועשרים וארבעה צירופי אדנ"י, כי לכל אהבה המורה על שם הוי"ה יש שתי יראות כנ"ל ויראה מורה על שם אדנ"י, נמצא שלשנים עשר הוי"ה צריך להיות עשרים וארבעה צירופי אדנ"י. וזה שאמר הכתוב

כל המאמרים - שנת תשפ"א

פרשת קרח	פרשת תצוה	פרשת בראשית
מאמר ה"קטורת"	מאמר "רזא דגלגולא" ח"ג	מאמר "גן עדן" ח"א
פרשת חקת	פורים	פרשת נח
מאמר "טעמי המצוות"	מאמר "משתה היין"	מאמר "גן עדן" ח"ב
פרשת בלק	פרשת כי תשא	פרשת לך לך
מאמר ה"דעת"	מאמר "נקודת אנכי"	מאמר "גן עדן" ח"ג
פרשת פנחס	פרשת ויקהל פקודי	פרשת וירא
מאמר "כעס וקנאות"	מאמר "ולא יהיה בהם נגף"	מאמר "נבואה ורוח הקודש"
פרשת מטות מסעי	פרשת ויקרא	פרשת חיי שרה
מאמר "מחשבה דיבור מעשה"	מאמר ה"קרבנות"	מאמר "חומר וצורה" ח"א
פרשת דברים	פרשת צו	פרשת תולדות
מאמר ה"תוכחה"	מאמר "תרומת הדשן"	מאמר "חומר וצורה" ח"ב
פרשת ואתחנן	חג הפסח	פרשת ויצא
מאמר "עולם שנה נפש"	מאמר "הכשרת כלים"	מאמר "חומר וצורה" ח"ג
פרשת עקב	מאמר "הגדת לבנד"	פרשת וישלח
מאמר ה"תכלית"	מאמר "גאולת הדיבור"	מאמר ה"מלאכים" ח"א
פרשת ראה	פרשת שמיני	פרשת וישב
מאמר "עולם חסד יבנה"	מאמר "קיץ וחורף"	מאמר ה"מלאכים" ח"ב
פרשת שופטים	פרשת תזריע	הנוכה
מאמר "י"ג מידות של רחמים"	מאמר ה"התעוררות"	מאמר "אור הגנוז"
פרשת כי תצא	פרשת מצורע	פרשת מקץ
מאמר ה"תשובה"	מאמר "איך למעלה מעונג"	מאמר ה"חלומות"
פרשת כי תבוא	פרשת אחרי	פרשת ויגש
מאמר ה"ראשית"	מאמר "נצח והוד"	מאמר "כל ישראל ערבים"
פרשת נציבים	פרשת קדושים	פרשת ויחי
מאמר "הידיעה והבחירה" ח"א	מאמר "העלאת המידות"	מאמר "נצחיות התורה"
ראש השנה	פרשת אמור	פרשת שמות
מאמר "הידיעה והבחירה" ח"ב	מאמר "תיקון הימים"	מאמר "קדושת היסוד" ח"א
מאמר "תקיעת שופר"	ל"ג בעומר	פרשת ורא
פרשת וילך	מאמר "רבי שמעון הולך אחר	מאמר "קדושת היסוד" ח"ב
מאמר "הידיעה והבחירה" ח"ג	הפנימיות	פרשת בא
יום הכיפורים	פרשת במדבר	מאמר "קדושת היסוד" ח"ג
מאמר "כל נדרי"	מאמר "עיגולים ויושר"	פרשת בשלח
מאמר "כיסוי הדם"	חג השבועות	מאמר ה"שירה"
פרשת האזינו	מאמר "תורה לשמה"	פרשת יתרו
מאמר "הידיעה והבחירה" ח"ד	פרשת נשא	מאמר "צדיקים ובעלי תשובה"
חג הסוכות	מאמר "פרשת סוטה"	פרשת משפטים
מאמר "הידיעה והבחירה" ח"ה	פרשת בהעלותך	מאמר "רזא דגלגולא" ח"א
מאמר "שירת הסוכה"	מאמר "קברות התאוה"	פרשת תרומה
מאמר "שמיני רגל בפני עצמו"	פרשת שלח	מאמר "רזא דגלגולא" ח"ב
	מאמר "התבודדות והתכללות"	

נכתב ונערך ע"י הרב חיים פנחס הורוביץ שליט"א | לתרומות והנצחות, ניתן לפנות לטל: 054-8461619 | תרומות ניתן להפקיד בבנק מרכנתיל 17 סניף 732 מס' חשבון 76879692 ע"ש "בית אשר ורבקה" (ע"ר) | לכל ענייני הגיליון, שאלות והערות, קבלת הגיליון באימייל, ניתן לפנות לכתובת אימייל: 2088014@gmail.com | ת.ד. זכרון יעקב 10/18 - ים